

ॐ
संस्कृतभारती-तेलङ्गाणा
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्
Instructions List

समय: – घण्टात्रयम्
पूर्णाङ्का: – 100

दिनम् - रविवासरः
रविवासरः २५-०२-२०२४

Instruction

- Please Do not send your answer sheet through any email address. **Please send answer sheet through post only**
- We will issue an Acknowledgement through our acknowledgement link (sbtelangana.in/ack) and this link will be activated on 06/03/2024. Before this time period please don't ask for any acknowledgement or confirmation.
- Please send your answer script through post, courier or any other means to below given office address
- ANY Question is saying to answer in English or own language means that you can write your answer in any of these three language that is English, Hindi, Telugu
- Please Post your answer script to this office address

Mobile: 8332834852

Address: Samskrita Bharati, Plot no. 176/1, Brahma Vidya Kuteer,
Gurukulam lane, Secretariat (Sriramnagar) Colony,
Puppalaguda, Manikonda;
Hyderabad, Telangana State.
Pincode-500089.
Phone Number: 8332834852

Important Note:

- Only answer sheet send through post will be forwarded for correction
- **Wherever translation to sanskrit is written in question paper. It must be understood and must be translate in Devanagari Leepi**

ॐ

संस्कृतभारती – तेलङ्गाणा

पत्रालयद्वारा संस्कृतम् - कोविदपरीक्षा – फिब्रवरी – २०२४

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः १००

दिनाङ्कः २५.०२.२०२४

फाल्गुण बहुल पाड्यमी, भानुवासरः

*** संस्कृतेन लेखनीयानि उत्तराणि देवनागरिलिप्या एव लेखनीयानि / ***

I (अ) समस्तपदं लिखित्वा समासनाम लिखत (षण्णाम्) ।

१ x ६ = ६

१. अर्धं ग्रामस्य	४. संशयम् आपन्नः	७. कुण्डलाय हिरण्यम्
२. भाष्यं करोति इति	५. मुखम् एव कमलम्	८. पञ्चानां पात्राणां समाहारः
३. जन्म च मृत्युः च	६. दोषाणाम् अभावः	

(आ) स्थूलाक्षरैः निर्दिष्टानां पदानां (षण्णाम्) विग्रहवाक्यानि लिखित्वा समासनाम लिखत ।

१ x ६ = ६

१. उमेशः सर्वदा <u>समित्रः</u> भवति ।	५. <u>कुबुद्धिः</u> एषा विनश्यति ।
२. <u>उपाचार्यः</u> शिष्याः उपविशन्ति ।	६. संस्कृतं <u>सरलीकृत्य</u> वयं छात्रान् पाठयाम ।
३. विनायकः <u>त्रिलोकीम्</u> आक्रान्तवान् ।	७. सर्वे <u>समुद्रतटं</u> बहु इच्छन्ति ।
४. <u>देवब्राह्मणः</u> मन्दिरं गतवान् आसीत् ।	८. सीता <u>करकिसलयेन</u> रङ्गवल्लीं रचयति ।

(इ) अधोनिर्दिष्टेषु वाक्येषु रेखाङ्कितानि पदानि परिष्कुरुत (पञ्च) ।

१ x ५ = ५

१. <u>मारीचेण</u> हे राम! इति उक्तम् ।	४. सुसम्पत् – इत्यत्र <u>पञ्च</u> अक्षराणि सन्ति ।
२. शकुन्तला नारीषु <u>सुन्दरतमः</u> ।	५. अव्ययीभावसमासः <u>चार्थप्रधानः</u> ।
३. द्विगुः <u>बहुव्रीहिसमासस्य</u> एकः प्रभेदः ।	६. पीतप्रतिबद्धवत्साम् – <u>अकारान्तः</u> शब्दः ।

(ई) विग्रहवाक्यं लिखत ।

२ x ३ = ६

१. दशकण्ठनीता	२. कथासरित्सागरः	३. नाकाधिपसभा

(उ) सूक्तिद्वयस्य विवरणं स्वभाषया लिखत ।

१ x २ = २

१. निसर्गः स हि धीराणां यदापद्यधिकं दृढाः ।	३. योगिनः कर्म कुर्वन्ति सङ्गं त्यक्त्वात्मशुद्धये ।
२. अलक्ष्मीराविश्येनं शयानमलसं नरम् ।	

II (अ) अधोनिर्दिष्टानां तद्धितान्तानां विग्रहवाक्यं लिखत ।

१ x ६ = ६

१. शौरिः	३. रूपवान्	५. मातामहः
२. शैवम्	४. दन्त्यः	६. लावण्यम्

(आ) निर्देशानुसारं उत्तरं लिखत ।

१ x ६ = ६

१. श्रू (णिच् लृट् प्र.पु.ए.व)	३. चल् (णिच् तुमुन्)	५. उप+विश् (णिच् लोट् प्र.पु.ए.व)
२. मिल् (णिच् लट् प्र.पु.ए.व)	४. दा (णिच् क्त्वा)	६. स्मृ (णिच् क्तवतु पुंलिङ्ग-ए.व)

(इ) अधः दत्तानां सन्नन्तरूपाणि / अर्थविवरणं वा लिखत ।

१ x ५ = ५

१. विवक्षति	२. तितीर्षुः	३. भवितुम् इच्छा	४. सुषुप्सा	५. दिदृक्षवः

ॐ

संस्कृतभारती – तेलङ्गाणा

पत्रालयद्वारा संस्कृतम् - कोविदपरीक्षा – फिब्रवरी – २०२४

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः १००

दिनाङ्कः २५.०२.२०२४

फाल्गुण बहुल पाड्यमी, भानुवासरः

*** संस्कृतेन लेखनीयानि उत्तराणि देवनागरिलिप्या एव लेखनीयानि / ***

III (अ) गुरुलघुचिह्नम् अङ्कयित्वा गणनाम् लिखत (पञ्चानाम्) ।

१ x ५ = ५

१. कृपालुः २. संस्कृतम् ३. सरला ४. ज्ञायते ५. समाप्तिः ६. सङ्केतः

(आ) गुरुलघुचिह्नानि अङ्कयित्वा छन्दसः नाम निर्दिशत ।

१ x ३ = ३

पापान्निवारयति योजयते हिताय

(इ) अधो दत्तेषु वाक्येषु कः अलङ्कारः तस्य कारणं किम्? (त्रयाणाम्) ।

१ x ३ = ३

१. सर्वदो माधवः रक्षतु ।

३. तत् वदनसरोजं पश्य ।

२. जनकः अष्टावक्रं सत्कृतवान् । महात्मनः खलु गुणग्राहिणः ।

४. गृहं प्रासादः इव विशालः अस्ति ।

IV (अ) त्रयाणाम् अन्वयार्थं तात्पर्यं च संस्कृतेन लिखत ।

३ x ३ = ९

१. अकृत्यं नैव कर्तव्यं प्राणत्यागेऽपि संस्थिते ।

३. व्याधितस्यार्थहीनस्य देशान्तरगतस्य च ।

न च कृत्यं परित्याज्यमेष धर्मः सनातनः ॥

नरस्य शोकदग्धस्य सुहृद्दर्शनमौषधम् ॥

२. पादपानां भयं वातात् पद्मानां शिशिराद् भयम् ।

४. मनसि वचसि काये पुण्य पीयूषपूर्णाः

पर्वतानां भयं वज्रात् साधूनां दुर्जनाद्भयम् ॥

त्रिभुवनमुपकारश्रेणिभिः प्रीणयन्तः ।

परगुणपरमाणून् पर्वतीकृत्य नित्यं

निजहृदि विकसन्तः सन्ति सन्तः कियन्तः ॥

(आ) पद्यद्वयस्य पदविभागम् अन्वयरचनां च लिखत ।

२ x ४ = ८

१. तस्याः खुरन्यासपवित्रपांसुमपांसुलानाम् धुरि कीर्तनीया ।

मार्गं मनुष्येश्वरधर्मपत्नी श्रुतेरिवार्थं स्मृतिरन्वगच्छत् ॥

२. स त्वं निवर्तस्व विहाय लज्जां गुरोर्भवान् दर्शितशिष्यभक्तिः ।

शस्त्रेण रक्ष्यं यदशक्यरक्षं न तद्यशः शस्त्रभृतां क्षिणोति ॥

३. उत्तिष्ठ वत्सेत्यमृतायमानं वचो निशम्योत्थितमुत्थितः सन् ।

ददर्श राजा जननीमिव स्वां गामग्रतः प्रसविणीं न सिंहम् ॥

V (अ) कः कम् अवदत् इति संस्कृतेन लिखत ।

१ x ६ = ६

१. तं हत्वा लोकम् उद्धर्तुं भवन्तः एव समर्थाः ।

५. इदानीं भूमौ भीमराजस्य पुत्री दमयन्ती अनुपमा सुन्दरी

२. हरः तपसि निमग्नः ।

अस्ति ।

३. महापुरुषाणां निन्दा न श्रोतव्या ।

६. भवतः कुलं नाम च मया पृष्टम् ।

४. दमयन्ती माम् एव यथा परिणयेत् तथा करोतु ।

ॐ

संस्कृतभारती – तेलङ्गाणा

पत्रालयद्वारा संस्कृतम् - कोविदपरीक्षा – फिब्रवरी – २०२४

समय: घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः १००

दिनाङ्कः २५.०२.२०२४

फाल्गुण बहुल पाड्यमी, भानुवासरः

*** संस्कृतेन लेखनीयानि उत्तराणि देवनागरिलिप्या एव लेखनीयानि / ***

(आ) संस्कृतेन उत्तरं लिखत (पञ्चानाम्) ।

१ x ५ = ५

१. नारदमहर्षिः पार्वतीं दृष्ट्वा कां भविष्यद्वाणीम् उक्तवान् ?	४. नलः सरोवरे कथम् आतिष्ठत् ?
२. गद्यकाव्ये प्रधानतः कः गुणः भवति?	५. दमयन्ती किमर्थं कृशा जाता ?
३. मन्मथस्य दहनान्तरं पार्वती किमिति सङ्कल्पितवती ?	६. अमरकोषस्य वास्तविकं नाम किम् ?

(इ) संयोजयत ।

१ x ६ = ६

१. निरुक्तम्	(अ) श्रव्यकाव्यम्
२. रघुवंशम्	(आ) वराहमिहिरः
३. दशकुमारचरितम्	(इ) त्रिविक्रमभट्टः
४. लघुसंहिता	(ई) यास्कः
५. रघुनथाभ्युदयम्	(उ) दण्डी
६. नलचम्पूः	(ऊ) रामभद्राम्बा

(ई) ग्रीष्मावकाशः कथं यापिताः इति विषयम् अधिकृत्य मित्रम् एकं लेखं लिखतु ।

१ x ३ = ३

(गताः प्रदेशाः, ज्ञाताः नूतनविषयाः, दृष्टानि चलच्चित्राणि इत्यादयः स्वीकर्तुं शक्यते)

(उ) अधः प्रदत्तान् बिन्दून् उपयुज्य “देशभक्तिः” इति विषये संस्कृतेन प्रबन्धं (दशवाक्यैः) रचयत ।

१ x ४ = ४

१. स्वरूपम्	३. इदानीं कथं लुप्ता	५. मातृत्वभावनया देशभक्तेः उदयः
२. प्राचीनकाले स्वातन्त्र्यकाले च	४. देशभक्तितः एव देशोद्धारः	६. अस्माकं कर्तव्यम्
- देशभक्तानां व्यवहारः

(ऊ) अन्तलिङ्गविभक्तिवचनानि / पदविवरणं लिखत (षण्णाम्) ।

१ x ६ = ६

१. अनिन्दितात्मा	४. विस्मितम्	६. कण्डूयमानेन
२. प्रतिभासि	५. सुतराम्	७. निजगाद
३. पयसः		

जयतु संस्कृतम् । जयतु भारतम् ।